Потоци

Трифон Трифонов

Функционално програмиране, 2023/24 г.

29 ноември - 6 декември 2023 г.

Тази презентация е достъпна под лиценза Creative Commons Признание-Некомерсиално-Споделяне на споделеното 4.0 Международен @ 🕦 🚱 🔘

• Има случаи на тежки операции, които могат да отнемат много време за изпълнение

- Има случаи на тежки операции, които могат да отнемат много време за изпълнение
- Удобно е да имаме механизъм да подготвяме операциите и да ги изпълняваме само при нужда

- Има случаи на тежки операции, които могат да отнемат много време за изпълнение
- Удобно е да имаме механизъм да подготвяме операциите и да ги изпълняваме само при нужда

Дефиниция (Обещание)

Функция, която ще изчисли и върне някаква стойност в бъдещ момент от изпълнението на програмата.

- Има случаи на тежки операции, които могат да отнемат много време за изпълнение
- Удобно е да имаме механизъм да подготвяме операциите и да ги изпълняваме само при нужда

Дефиниция (Обещание)

Функция, която ще изчисли и върне някаква стойност в бъдещ момент от изпълнението на програмата. Нарича се още *promise* и *отложена операция*.

- Има случаи на тежки операции, които могат да отнемат много време за изпълнение
- Удобно е да имаме механизъм да подготвяме операциите и да ги изпълняваме само при нужда

Дефиниция (Обещание)

Функция, която ще изчисли и върне някаква стойност в бъдещ момент от изпълнението на програмата. Нарича се още *promise* и *отложена операция*.

Изчислението на дадено обещание може да стане

- Има случаи на тежки операции, които могат да отнемат много време за изпълнение
- Удобно е да имаме механизъм да подготвяме операциите и да ги изпълняваме само при нужда

Дефиниция (Обещание)

Функция, която ще изчисли и върне някаква стойност в бъдещ момент от изпълнението на програмата. Нарича се още *promise* и *отложена операция*.

Изчислението на дадено обещание може да стане

• паралелно с изпълнението на основната програма (асинхронно)

- Има случаи на тежки операции, които могат да отнемат много време за изпълнение
- Удобно е да имаме механизъм да подготвяме операциите и да ги изпълняваме само при нужда

Дефиниция (Обещание)

Функция, която ще изчисли и върне някаква стойност в бъдещ момент от изпълнението на програмата. Нарича се още *promise* и *отложена операция*.

Изчислението на дадено обещание може да стане

- паралелно с изпълнението на основната програма (асинхронно)
- при поискване от основната програма (синхронно)

• (delay <израз>)

- (delay <израз>)
- връща обещание за оценяването на <израз>

- (delay <израз>)
- връща обещание за оценяването на <израз>
- (force < oбещание>)

- (delay <израз>)
- връща обещание за оценяването на <израз>
- (force <oбещание>)
- форсира изчислението на <обещание> и връща оценката на <израз>

- (delay <uspas>)
- връща обещание за оценяването на <израз> (специална форма)
- (force <oбещание>)
- форсира изчислението на <обещание> и връща оценката на <израз> (примитивна функция)

- (delay <израз>)
- връща обещание за оценяването на <израз> (специална форма)
- (force <oбещание>)
- форсира изчислението на <обещание> и връща оценката на <израз> (примитивна функция)
- Примери:

- (delay <uspas>)
- връща обещание за оценяването на <израз> (специална форма)
- (force <oбещание>)
- форсира изчислението на <обещание> и връща оценката на <израз> (примитивна функция)
- Примери:
  - (define bigpromise (delay (fact 30000)))

- (delay <uspas>)
- връща обещание за оценяването на <израз> (специална форма)
- (force <oбещание>)
- форсира изчислението на <обещание> и връща оценката на <израз> (примитивна функция)
- Примери:
  - (define bigpromise (delay (fact 30000)))
  - (force bigpromise) $\longrightarrow$ 2759537246...

- (delay <uspas>)
- връща обещание за оценяването на <израз> (специална форма)
- (force <oбещание>)
- форсира изчислението на <обещание> и връща оценката на <израз> (примитивна функция)
- Примери:
  - (define bigpromise (delay (fact 30000)))
  - (force bigpromise) $\longrightarrow$ 2759537246...
  - (define error (delay (car '())))

- (delay <uspas>)
- връща обещание за оценяването на <израз> (специална форма)
- (force <oбещание>)
- форсира изчислението на <обещание> и връща оценката на <израз> (примитивна функция)
- Примери:
  - (define bigpromise (delay (fact 30000)))
  - (force bigpromise) $\longrightarrow$ 2759537246...
  - (define error (delay (car '())))
  - (force error) → Грешка!

- (delay <uspas>)
- връща обещание за оценяването на <израз> (специална форма)
- (force <oбещание>)
- форсира изчислението на <обещание> и връща оценката на <израз> (примитивна функция)
- Примери:
  - (define bigpromise (delay (fact 30000)))
  - (force bigpromise) $\longrightarrow$ 2759537246...
  - (define error (delay (car '())))
  - (force error) → Грешка!
  - (define undefined (delay (+ a 3)))

- (delay <uspas>)
- връща обещание за оценяването на <израз> (специална форма)
- (force <oбещание>)
- форсира изчислението на <обещание> и връща оценката на <израз> (примитивна функция)
- Примери:
  - (define bigpromise (delay (fact 30000)))
  - (force bigpromise) $\longrightarrow$ 2759537246...
  - (define error (delay (car '())))
  - (force error) → Грешка!
  - (define undefined (delay (+ a 3)))
  - (define a 5)

- (delay <uspas>)
- връща обещание за оценяването на <израз> (специална форма)
- (force <oбещание>)
- форсира изчислението на <обещание> и връща оценката на <израз> (примитивна функция)
- Примери:
  - (define bigpromise (delay (fact 30000)))
  - (force bigpromise) $\longrightarrow$ 2759537246...
  - (define error (delay (car '())))
  - (force error) → Грешка!
  - (define undefined (delay (+ a 3)))
  - (define a 5)
  - (force undefined) $\longrightarrow$?

- (delay <uspas>)
- връща обещание за оценяването на <израз> (специална форма)
- (force <oбещание>)
- форсира изчислението на <обещание> и връща оценката на <израз> (примитивна функция)
- Примери:
  - (define bigpromise (delay (fact 30000)))
  - (force bigpromise) $\longrightarrow$ 2759537246...
  - (define error (delay (car '())))
  - (force error) → Грешка!
  - (define undefined (delay (+ a 3)))
  - (define a 5)
  - (force undefined) $\longrightarrow$ 8

- $(delay < uspas >) \iff (lambda () < uspas >)$
- (force < обещание>) ← (< обещание>)

- $(delay < u3pa3 >) \iff (lambda () < u3pa3 >)$
- (force < обещание>) ← (< обещание>)
- Не съвсем!

- (delay <uspas>) $\iff$ (lambda () <uspas>)
- (force <обещание>) ← (<обещание>)
- Не съвсем!
  - (define bigpromise (delay (fact 30000)))
  - (force bigpromise) $\longrightarrow$ 2759537246...
  - (force bigpromise) $\rightarrow$ 2759537246...

- $(delay < uspas >) \iff (lambda () < uspas >)$
- (force <обещание>) ←⇒ (<обещание>)
- Не съвсем!
  - (define bigpromise (delay (fact 30000)))

  - (force bigpromise) $\rightarrow$ 2759537246...
  - Обещанията в Scheme имат страничен ефект: "мемоизират" вече изчислената стойност

Дефиниция (Поток)

Списък, чиито елементи се изчисляват отложено.

Дефиниция (Поток)

Списък, чиито елементи се изчисляват отложено.

По-точно: Поток е празен списък () или двойка (h . t), където

- h е произволен елемент (глава на потока)
- t е обещание за поток (опашка на потока)

Дефиниция (Поток)

Списък, чиито елементи се изчисляват отложено.

По-точно: Поток е празен списък () или двойка (h . t), където

- h е произволен елемент (глава на потока)
- t е обещание за поток (опашка на потока)

Дефиниция (Поток)

Списък, чиито елементи се изчисляват отложено.

По-точно: Поток е празен списък () или двойка (h . t), където

- h е произволен елемент (глава на потока)
- t е обещание за поток (опашка на потока)

В R^5RS няма вградени примитиви за работа с поток, но можем да си ги дефинираме.

• (define the-empty-stream '())

Дефиниция (Поток)

Списък, чиито елементи се изчисляват отложено.

По-точно: Поток е празен списък () или двойка (h . t), където

- h е произволен елемент (глава на потока)
- t е обещание за поток (опашка на потока)

- (define the-empty-stream '())
- (define (cons-stream h t) (cons h (delay t)))

Дефиниция (Поток)

Списък, чиито елементи се изчисляват отложено.

По-точно: Поток е празен списък () или двойка (h . t), където

- h е произволен елемент (глава на потока)
- t е обещание за поток (опашка на потока)

- (define the-empty-stream '())
- (define (cons-stream h t) (cons h (delay t)))
- (define head car)

Дефиниция (Поток)

Списък, чиито елементи се изчисляват отложено.

По-точно: Поток е празен списък () или двойка (h . t), където

- h е произволен елемент (глава на потока)
- t е обещание за поток (опашка на потока)

- (define the-empty-stream '())
- (define (cons-stream h t) (cons h (delay t)))
- (define head car)
- (define (tail s) (force (cdr s)))

Дефиниция (Поток)

Списък, чиито елементи се изчисляват отложено.

По-точно: Поток е празен списък () или двойка (h . t), където

- h е произволен елемент (глава на потока)
- t е обещание за поток (опашка на потока)

- (define the-empty-stream '())
- (define (cons-stream h t) (cons h (delay t)))
- (define head car)
- (define (tail s) (force (cdr s)))
- (define empty-stream? null?)

Примери

• (define s (cons-stream 1 (cons-stream 2 (cons-stream 3 the-empty-stream))))

Примери

- (define s (cons-stream 1 (cons-stream 2 (cons-stream 3 the-empty-stream))))
- (head s) $\longrightarrow$ 1

- (define s (cons-stream 1 (cons-stream 2 (cons-stream 3 the-empty-stream))))
- (head s) $\longrightarrow$ 1
- (tail s) $\longrightarrow$ (2 . #<promise>)

- (define s (cons-stream 1 (cons-stream 2 (cons-stream 3 the-empty-stream))))
- (head s) $\longrightarrow$ 1
- (tail s) $\longrightarrow$ (2 . #<promise>)
- (head (tail s)) $\longrightarrow$ 2

- (define s (cons-stream 1 (cons-stream 2 (cons-stream 3 the-empty-stream))))
- (head s) $\longrightarrow$ 1
- (tail s) $\longrightarrow$ (2 . #<promise>)
- (head (tail s)) $\longrightarrow$ 2
- (head (tail (tail s))) $\longrightarrow$ 3

- (define s (cons-stream 1 (cons-stream 2 (cons-stream 3 the-empty-stream))))
- (head s) $\longrightarrow$ 1
- (tail s) $\longrightarrow$ (2 . #<promise>)
- (head (tail s)) $\longrightarrow$ 2
- (head (tail (tail s))) $\longrightarrow$ 3
- (define s2 (cons-stream 3 (cons-stream b the-empty-stream))) $\longrightarrow$ Γ pewka!

- (define s (cons-stream 1 (cons-stream 2 (cons-stream 3 the-empty-stream))))
- (head s) $\longrightarrow$ 1
- (tail s) $\longrightarrow$ (2 . #<promise>)
- (head (tail s)) $\longrightarrow$ 2
- (head (tail (tail s))) $\longrightarrow$ 3
- (define s2 (cons-stream 3 (cons-stream b the-empty-stream))) $\longrightarrow$ Грешка!
- Защо?

- (define s (cons-stream 1 (cons-stream 2 (cons-stream 3 the-empty-stream))))
- (head s) $\longrightarrow$ 1
- (tail s) $\longrightarrow$ (2 . #<promise>)
- (head (tail s)) $\longrightarrow$ 2
- (head (tail (tail s))) $\longrightarrow$ 3
- ullet (define s2 (cons-stream 3 (cons-stream b the-empty-stream))) $\longrightarrow$ Грешка!
- Защо?
- cons-stream трябва да оценява само първия си аргумент!

- (define s (cons-stream 1 (cons-stream 2 (cons-stream 3 the-empty-stream))))
- (head s) $\longrightarrow$ 1
- (tail s) $\longrightarrow$ (2 . #<promise>)
- (head (tail s)) $\longrightarrow$ 2
- (head (tail (tail s))) $\longrightarrow$ 3
- (define s2 (cons-stream 3 (cons-stream b the-empty-stream))) $\longrightarrow$ Грешка!
- Защо?
- cons-stream трябва да оценява само първия си аргумент!
- cons-stream трябва да е специална форма

• (define-syntax <символ> (syntax-rules () {(<шаблон> <тяло>)}))

- (define-syntax <символ> (syntax-rules () {(<шаблон> <тяло>)}))
- дефинира специална форма <символ> така, че всяко срещане на <шаблон> се замества с <тяло>

- (define-syntax <символ> (syntax-rules () {(<шаблон> <тяло>)}))
- дефинира специална форма <символ> така, че всяко срещане на <шаблон> се замества с <тяло>
- define-syntax има и други, по-сложни форми

- (define-syntax <символ> (syntax-rules () {(<шаблон> <тяло>)}))
- дефинира специална форма <символ> така, че всяко срещане на <шаблон> се замества с <тяло>
- define-syntax има и други, по-сложни форми
- Повечето специални форми на Scheme могат да се дефинират с define-syntax (за справка: R^5RS)

- (define-syntax <символ> (syntax-rules () {(<шаблон> <тяло>)}))
- дефинира специална форма <символ> така, че всяко срещане на <шаблон> се замества с <тяло>
- define-syntax има и други, по-сложни форми
- Повечето специални форми на Scheme могат да се дефинират с define-syntax (за справка: R^5RS)

- (define-syntax <символ> (syntax-rules () {(<шаблон> <тяло>)}))
- дефинира специална форма <символ> така, че всяко срещане на <шаблон> се замества с <тяло>
- define-syntax има и други, по-сложни форми
- Повечето специални форми на Scheme могат да се дефинират с define-syntax (за справка: R^5RS)

```
(define-syntax delay
  (syntax-rules () ((delay x) (lambda () x))))
```

- (define-syntax <символ> (syntax-rules () {(<шаблон> <тяло>)}))
- дефинира специална форма <символ> така, че всяко срещане на <шаблон> се замества с <тяло>
- define-syntax има и други, по-сложни форми
- Повечето специални форми на Scheme могат да се дефинират с define-syntax (за справка: R^5RS)

```
(define-syntax delay
  (syntax-rules () ((delay x) (lambda () x))))
(define-syntax cons-stream
  (syntax-rules () ((cons-stream h t) (cons h (delay t)))))
```

Задача. Да се построи поток от целите числа в интервала [a;b].

Задача. Да се построи поток от целите числа в интервала [a;b]. **Решение**:

Задача. Да се построи поток от целите числа в интервала [a;b]. **Решение:**

Задача. Да се намерят първите п елемента на даден поток.

Задача. Да се построи поток от целите числа в интервала [a;b].

Задача. Да се намерят първите п елемента на даден поток.

Решение:

Задача. Да се намери първата позиция в поток, на която има елемент с дадено свойство.

Задача. Да се намери първата позиция в поток, на която има елемент с дадено свойство. **Решение.**

Задача. Да се намери първата позиция в поток, на която има елемент с дадено свойство. **Решение.**

Задача. Да се намери второто по големина просто число след 10000 със сума на цифрите кратна на 5.

Задача. Да се намери първата позиция в поток, на която има елемент с дадено свойство. **Решение.**

Задача. Да се намери второто по големина просто число след 10000 със сума на цифрите кратна на 5.

Решение.

Отлагането на операции позволява създаването на безкрайни потоци!

Отлагането на операции позволява създаването на безкрайни потоци!

```
(define (from n) (cons-stream n (from (+ n 1))))
(define nats (from 0))
```

Отлагането на операции позволява създаването на безкрайни потоци!

Примери:

```
(define (from n) (cons-stream n (from (+ n 1))))
(define nats (from 0))
```

Задача. Да се генерира потокът от числата на Фибоначи.

Отлагането на операции позволява създаването на безкрайни потоци!

Примери:

```
(define (from n) (cons-stream n (from (+ n 1))))
(define nats (from 0))
```

Задача. Да се генерира потокът от числата на Фибоначи.

Решение:

```
(define (generate-fibs a b)
  (cons-stream a (generate-fibs b (+ a b))))
(define fibs (generate-fibs 0 1))
```

Отлагането на операции позволява създаването на безкрайни потоци!

Примери:

```
(define (from n) (cons-stream n (from (+ n 1))))
(define nats (from 0))
```

Задача. Да се генерира потокът от числата на Фибоначи.

Решение:

```
(define (generate-fibs a b)
  (cons-stream a (generate-fibs b (+ a b))))
(define fibs (generate-fibs 0 1))
```

- Функциите from и generate-fibs наричаме генератори
- Казваме, че потоците nats и fibs са индиректно дефинирани

Функции от по-висок ред за потоци

Трансформиране (тар)

Функции от по-висок ред за потоци

Функции от по-висок ред за потоци

```
Трансформиране (тар)
(define (map-stream f s) (cons-stream (f (head s))
                           (map-stream f (tail s))))
Филтриране (filter)
(define (filter-stream p? s)
  (if (p? (head s))
    (cons-stream (head s) (filter-stream p? (tail s)))
    (filter-stream p? (tail s))))
Комбиниране (zip)
(define (zip-streams op s1 s2)
  (cons-stream (op (head s1) (head s2))
               (zip-streams op (tail s1) (tail s2))))
```

Стандартната функция $\max$ за списъци позволява комбиниране на произволен брой n списъци с n-аргументна функция.

Стандартната функция $\max$ за списъци позволява комбиниране на произволен брой n списъци с n-аргументна функция.

Можем да реализираме map-stream аналогично да комбинира произволен брой потоци:

Стандартната функция $\max$ за списъци позволява комбиниране на произволен брой n списъци с n-аргументна функция.

Можем да реализираме map-stream аналогично да комбинира произволен брой потоци:

Стандартната функция $\max$ за списъци позволява комбиниране на произволен брой n списъци с n-аргументна функция.

Можем да реализираме map-stream аналогично да комбинира произволен брой потоци:

Примери:

• (map-stream + nats ones) $\longrightarrow$ 1 2 3 4 ...

Стандартната функция $\max$ за списъци позволява комбиниране на произволен брой n списъци с n-аргументна функция.

Можем да реализираме map-stream аналогично да комбинира произволен брой потоци:

- (map-stream + nats ones) $\longrightarrow$ 1 2 3 4 ...
  - еквивалентно на zip-streams

Стандартната функция $\max$ за списъци позволява комбиниране на произволен брой n списъци с n-аргументна функция.

Можем да реализираме map-stream аналогично да комбинира произволен брой потоци:

- (map-stream + nats ones) $\longrightarrow$ 1 2 3 4 ...
  - еквивалентно на zip-streams
- (map-stream list nats (map-stream + nats nats fibs)) $\longrightarrow$ (0 0) (1 3) (2 5) (3 8) ...

```
(define ones (cons-stream 1 ones))
```

Можем да дефиниране на потоци с директна рекурсия!

(define ones (cons-stream 1 ones))

Построяване на nats:

Можем да дефиниране на потоци с директна рекурсия!

(define ones (cons-stream 1 ones))

Построяване на nats:

(define nats (cons-stream 0 (map-stream 1+ nats)))

```
(define ones (cons-stream 1 ones))
```

```
(define nats (cons-stream 0 (map-stream + ones nats)))
```

Можем да дефиниране на потоци с директна рекурсия!

(define ones (cons-stream 1 ones))

```
(define ones (cons-stream 1 ones))
```

```
(define nats (cons-stream 0 (map-stream + ones nats)))
```

Алгоритъм за намиране на прости числа

Алгоритъм за намиране на прости числа

- Започваме със списък от последователни цели числа
- Докато не стигнем до края на списъка, повтаряме:
  - ullet Намираме следващото незадраскано число p, то е просто
  - Задраскваме всички следващи числа, които се делят на р

Алгоритъм за намиране на прости числа

- Започваме със списък от последователни цели числа
- Докато не стигнем до края на списъка, повтаряме:
  - ullet Намираме следващото незадраскано число p, то е просто
  - Задраскваме всички следващи числа, които се делят на р

Алгоритъм за намиране на прости числа

- Започваме със списък от последователни цели числа
- Докато не стигнем до края на списъка, повтаряме:
  - ullet Намираме следващото незадраскано число p, то е просто
  - Задраскваме всички следващи числа, които се делят на р

```
(define (nondivisor d) (lambda (n) (> (remainder n d) 0)))
```

Алгоритъм за намиране на прости числа

- Започваме със списък от последователни цели числа
- Докато не стигнем до края на списъка, повтаряме:
  - ullet Намираме следващото незадраскано число p, то е просто
  - Задраскваме всички следващи числа, които се делят на р

Алгоритъм за намиране на прости числа

- Започваме със списък от последователни цели числа
- Докато не стигнем до края на списъка, повтаряме:
  - ullet Намираме следващото незадраскано число p, то е просто
  - Задраскваме всички следващи числа, които се делят на р